

Čís. 16946.

Obecní zaměstnaci.

Zák. č. 16/1920 Sb. z. a n. platí jen pro ty obecní zaměstnance, kteří byli v době nabytí jeho účinnosti ve službách obce.

Nárok vdovy po obecním strážníku obce v Čechách, zemřelém před účinností zákona č. 16/1920 Sb. z. a n., na vdovskou pensi jest posuzovati jen podle § 32 čes. obec. zřiz. (zák. č. 7/1864 čes. z. z.), podle něhož nepřísluší vdově po obecním strážníku nárok na vdovský plat.

(Rozh. ze dne 19. května 1938, Rv I 3039/37.)

Žalobu, kterou se žalobkyně — vdova po strážníku zaměstnaném u žalované obce od roku 1906 a jako definitivní zaměstnanec od roku 1907 až do své smrti, nastalé roku 1918 — na žalované obci domáhá placení vdovské pense, nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žalobkyně vyvozuje zažalovaný nárok ze zákona ze dne 17. prosince 1919, č. 16 z roku 1920 Sb. z. a n., avšak neprávem, neboť uvedený zákon platí jen pro ony zaměstnance obecní, kteří v době jeho účinnosti byli ještě v obecních službách. To plyne zcela jasně z § 25 uved. zák., podle něhož již ustanovení zaměstnanci obcí mohou do 3 měsíců prohlásiti, zda se má v budoucnu jejich služební poměr posuzovati podle ustanovení řečeného zákona, jinak platí jejich dosavadní smlouva dále. Žalobkyně nemůže svůj nárok vyvozovati ani z § 32 obecního zřízení pro Čechy (zákon z 16. dubna 1864 č. 7 Sb. čes. z. z.), poněvadž podle něho je sice obec zavázána určití odpočivné a zaopatřovací požitky svých úředníků a zřízců, avšak o vdovách se tam vůbec nemluví. Mylný jest výklad prvního soudu, že obci jest podle § 32 čes. obec. zřiz. jen ponecháno na vůli vyměřovati pensi svých úředníků či zřízců. § 32 čes. obec. zřiz. byl zákonem z 29. května 1908 čes. z. z. doplněn a částečně změněn. Podle § 44 zák. neplatí jeho předpisy pro strážníky, přece však jsou významné pro zjištění vůle zákonodárcovy. V § 9 se totiž vypočítává obsah ustanovovacího dekretu úředníkov a mezi jiným se nařizuje, že v něm musí býti určen úředníkův nárok na odpočivné a zaopatřovací požitky jeho vdovy a jeho dítek. Kdyby zákonodárce zamýšlel stanovit také u strážníků stejný a § 32 čes. obec. zřiz. jen doplňující předpis, nebyl by to přehlédl při vydání nového zákona. Platí proto pro obecní strážníky § 32 čes. obec. zřiz. v nezměněném znění dále a ten nemluví o vdovské pensi. Byla proto žaloba právem zamítnuta.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Není sporu o tom, že žalobkynin manžel byl od roku 1906 strážníkem žalované obce, a to od roku 1907 definitivním, že v roce 1914 odešel jako voják do války a dne 20. listopadu 1918 zemřel. Žalobní

nárok na vdovskou pensí lze proto posuzovati jen podle § 32 zákona o obecním zřízení českém č. 7/1864 čes. z. z. Podle právě uvedeného ustanovení příslušelo sice obecnímu zastupitelstvu, vidělo-li se mu za potřebí, aby se zřídili zvláštní úředníci a služebníci obecní, oprávnění stanoviti mimo jiné také, jakých platů na odpochinutí a jakého jiného zaopatření mají požívat, ale z doslovu řečeného ustanovení neplyne pro žalobkyni jako vdovu po obecním strážníku nárok na vdovský plat. Že by jí byl přiznán zvláštními usneseními obecního zastupitelstva žalované obce, ani sama žalobkyně netvrdí. Zákona č. 16/1920 Sb. z. a n. nelze v souzené věci vůbec užití, protože nabyl účinnosti teprve dne 12. ledna 1920 a platí, jak bylo správně vyloženo již v napadeném rozsudku, jen pro obecní zaměstnance, kteří byli v té době ještě ve službách obce. Byla tedy věc s právního hlediska posouzena odvolacím soudem správně.

Čís. 16947.

Přirozené (fysické, reální) rozdělení společných pozemků (§ 843 obč. zák.) nelze provést, je-li spojeno se značným zmenšením jejich hodnoty. Tomu je tak i tehdy, jestliže provedení takového rozdělení vyžaduje velkých nákladů nebo by mělo v zápětí přílišné rozkouskovaní společných pozemků, jež by vylučovalo rozumné, účelné a úspěšné hospodaření na nich.

(Rozh. ze dne 19. května 1938, Rv I 682/38.)

Žalobě, kterou se žalující spoluvlastníci pozemků domáhají na žalovaném spoluvlastníku a) zrušení spoluvlastnictví a skutečného rozdělení společných pozemků rovnými a stejně cennými díly, b) kdyby nebylo ono rozdělení hledíc na § 843 obč. zák. možné, zrušení spoluvlastnictví a prodeje dotčených pozemků soudní veřejnou dražbou a rozdělení výtěžku rovným dílem mezi spoluvlastníky, soud první stolice vyhověl. Odvolací soud zamítl žalobu co do žádosti pod a) uvedené, kdežto jinak dovolání nevyhověl.

Nejvyšší soud na odvolání žalobců uložil odvolacímu soudu, aby o věci dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Jádro sporu je v řešení otázky, zda jest možné fysické rozdělení pozemků, které jsou ve spoluvlastnictví sporných stran.

Nelze souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, že ze zjištěných skutečností plyne, že fysické rozdělení společných nemovitostí není možné, ježto by to prý odporovalo pojmu vlastnického práva, podle něhož každému vlastníku přísluší právo k celku, ovšem omezené spolu-